

İSTANBUL VİZYON

20 50

MANİFESTOSU

Ekrem İMAMOĞLU

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Başka bir İstanbul hayalimiz var!

Binlerce yıldır arşınlanan bu sokaklarda; medeniyetlerin, imparatorlukların başkenti İstanbul'da, üç yıl önce **"yeni bir başlangıç"** yapmak idealiyle yola çıktık. Bu yolculuğu, kimseyi geride bırakmadan, 16 milyon İstanbulluyla yapacağımızı ve birlikte başaracağımızı daha ilk günden söylemiştik. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere hedef gösterdiği **"onurlu, huzurlu ve müreffeh"** geleceği hep birlikte inşa edeceğimize söz vermiştik.

Krizlerin ortasında kalmış, yönünü kaybetmiş, sıkışmış, nereye gideceğini bilemeyen bu kadim kenti ortak akılla, ortak çabayla, bilimin yol göstericiliğinde, doğasına, tarihine, kültürüne, değerlerine sahip çıkarak ve İstanbulluların mutluluğunu öncelikle yöneteceğimize söz vermiştik!

Sözü büyütmek için, hayalleri planlara, planları da gerçeğe dönüştürmek için, geleceğe hep birlikte yürümek için yola çıkmıştık!

"Vizyon 2050 Strateji Belgesi" çıktığımız bu yolda binlerce insanın fikri, emeği ve katkısıyla, veriye dayalı analizlerle oluştu. Hassas ellerde İstanbul'un âdeta tomografisini çekerek, geleceğin reçetesini oluşturmak için hazırlandı. Aktif katılım, hesap verebilirlik, şeffaflık ve işbirliği ilkeleriyle ortaya kondu.

Stratejik kentsel planlama konusunda tecrübeli kentlerin yerel yönetimleriyle işbirliği yapılarak deneyim aktarımı sağlandı. Dünyadaki değişim eğilimleri, metropollerin ve kentlerin dönüşen ekonomisi, iklim krizi, yoksulluğun yaygınlaşması, toplumsal eşitsizlik, güvenlik gibi küresel sorunlara nasıl çözümler getirilebileceği tartışıldı.

Ve 3 yılın sonunda şunu gerçekçi bir iddiayla ortaya koyabilirim: Bizim artık İstanbul için, Türkiye'nin tüm kentleri ve dünyanın diğer metropollerine umut taşıyacak, demokratik bir yaşamı İstanbul'da ve Türkiye'de tesis edecek, geleceğimizi kendi ellerimizle kurmamızı sağlayacak bir planımız var! **Başka bir İstanbul hayalimiz var!**

İstanbul'un küresel sistemde stratejik ve güçlü bir aktör olarak öne çıkması, kısa dönemli marka ve tanıtım çalışmalarıyla mümkün değil. İstanbul, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Orta ve Yakın Doğu'dan Kuzey Afrika'ya, Karadeniz'den Akdeniz Havzası'na kadar bulunduğu coğrafyanın yegâne lideri olan bir dünya kentidir.

Tarihsel birikiminden jeopolitik konumuna, yoğun insan-mal-hizmet akışlarından genç, dinamik ve üretken nüfusuna kadar mevcut durumun göstergeleri ve potansiyelleri bunu gösteriyor. Bu potansiyel ancak ve ancak gerçekçi bir siyasi liderlikle hayat ve hakikat bulabilir. İstanbul tüm tarihsel-kültürel birikimiyle, ekonomik olanakları ve hacmiyle, doğru ve akılcı bir siyasi perspektifin yönlendiriciliğinde bu liderliği üstlenmeye adaydır. **Üstlenecektir de!**

İstanbul seçimini yapmıştır. İstanbul, kent halkının mutluluğunu ve huzurunu odağına alarak, dünyada barışın, adaletin, çeşitliliğin ve özgürlüğün temsilcisi olarak geleceği kazanacaktır. Gençliği kazanacaktır. Kadınları ve çocukları kazanacaktır.

"İstanbul 2050 Vizyonu", "**Başka Bir İstanbul Hayalimiz Var**" şiarıyla çıktığımız bu yeni yolda, her adımda İstanbul'u düşündüğümüz, İstanbul'un ruhunu yeniden yaşatmak için hazırladığımız rehberdir.

Bu umutları geleceğe taşıyacağız ama aynı zamanda da gerçekçiyiz. Uzmanlar 21. yüzyılın iç içe geçmiş krizler çağı olduğunu ve bu krizleri iyi okuyan coğrafyaların geleceğinin olacağını ve yaşayanlarına refah vaddebileceğini belirtiyorlar. Bu tespit bizim açımızdan son derece önemli çünkü son döneme damgasını vuran ekonomik krizler, düzensiz göç ve kitlesel nüfus değişimleri yanı sıra artan doğal afetler, terör saldırıları, gıda güvenliği, kitlesel yoksulluk sorunları en çarpıcı biçimde küresel kentlerde yoğunlaşıyor. Ancak görüyoruz ki bu kentlerin her biri bu olumsuzluklardan aynı derecede etkilenmiyor. Küresel ekonomide güçlü konumlanan kentlerin bu tür çok boyutlu krizlere karşı daha dayanıklı olduğu ve geleceğin bu kentler etrafında şekilleneceği de anlaşılıyor.

"İstanbul Vizyon 2050 Belgesi", bu temel tespitten yola çıkarak küresel, ulusal, bölgesel ve kentsel ölçekte günümüzde izleri görülen ancak geleceğin dünyasının şekillendireceği anlaşılacak şu 5 temel kriz alanına bir **meydan okuma** olarak oluşturulmuştur:

- 1. Yönetişim ve Demokrasi**
- 2. Ekonomi ve Kalkınma**
- 3. Ekoloji ve Çevre**
- 4. Kentsel Yapılı Çevre, Ulaşım ve Altyapı**
- 5. Toplumsal Refah ve Adalet**

Bu belge, saydığım bu ana başlıklarda yaşanabilecek krizleri öngörmekte, yaratabilecekleri sorun ve eşitsizlikleri temel bir mesele olarak ele almakta ve İstanbul'un tarihi gücü, maddi ve manevi birikimi ve insanına güvenerek bir gelecek planı ortaya koymaktadır.

2050 yılında İstanbul, belirlediği vizyon ve yol haritasıyla bu gelecek senaryosunda hak ettiği yeri alacak, toplumsal adalet ve refahı tüm İstanbullular için sağlayacaktır. İstanbul, dünyada hakkaniyetli bir küreselleşmenin temsilcisi ve baş aktörü olacaktır. Küreselleşmenin yarattığı yükler yanında refahında dünyanın farklı coğrafyalara adil dağıtılması ancak küresel düzlemde güçlü olunmasıyla mümkündür. İstanbul'un küresel kentler liginde bu misyonu üstlenme konusunda hiçbir çekincesi yoktur. İstanbul, önümüzdeki dönemde ekolojiden ekonomi ve toplumsal refah arayışına değin geniş bir yelpazede küreselleşme sürecinin yol açtığı toplumsal hasarları en aza indiren ve bu alanlarda demokratik karar alma süreçlerini öne çıkaran bir çabanın öncülüğünü yapacaktır.

2050 yılında İstanbul'un, "hayatın tüm çeşitliliği ile canlı ve özgür olduğu, herkesin iyi yaşadığı demokratik bir dünya kenti" olma vizyonuna ulaşmak için kentin gelişimi ve kalkınmasıyla ilgili 7 ana tema belirledik:

1. Çevreyi koruyan ve değişen iklime uyum
2. Etkin ve kapsayıcı hareketlilik
3. Bütünleşik ve akıllı altyapı sistemleri
4. İyi yaşam sağlayan canlı ve duyarlı mekânlar
5. Dönüştüren ve dayanıklı ekonomi
6. Herkes için erişilebilir ve adil kentsel olanaklar
7. Eşit ve özgür toplum

Diğer krizlerden de kaynaklı sıkışma ve tıkanmaları işaret ederken, her düzeyde adalet ve demokrasi süreçlerini tahrip eden, demokratik kurum ve kurulları askıya alan bugünün yönetim anlayışına ve alışkanlıklarına yönelik en büyük **meşdan okumayla devam etmek istiyorum...**

Bugün Türkiye'nin içinden geçtiği demokrasi, hukuk ve yönetim krizi geleceğin İstanbul'unun önündeki en önemli engeldir. Geçtiğimiz uzun dönemde büyük ölçüde de karşı karşıya olunan kriz ve zorluklar gerekçe gösterilerek demokratik süreçlerden ve bilimsellikten önemli ölçüde uzaklaşıldı. Hızlı gerçekleştirme adına katılım ve bilimsellik gözden çıkarıldı. O nedenle ilk aşılması gereken ve aşmaya başladığımız engel bu alanlardadır. Başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmak üzere, yönetim mercilerinin, karar alma organlarının gerçek anlamda katılımcı hâle gelmesi ve kentin ana bileşenlerinin etkin biçimde paydaş hâline getirilmesi hedeflerimizin başındadır. İlk meşdan okuduğumuz demokrasi ve yönetim anlayışının krizidir.

Aslında yönetim vizyonumuzun özünü ve perspektifimizi **İstanbul Planlama Ajansı'nın** kendisi; İstanbul'umuzun yönetimindeki bilime, akla, katılıma dayanan fikri dönüşüm ve ona eşlik eden mekânsal dönüşüm özetliyor.

Bünyesindeki 2050 Ofisi, İstanbul İstatistik Ofisi, Kamusal Tasarım Ofisi, Sosyal Politikalar Ofisi ve İPA Enstitü ile İPA, İstanbul için çalışan ve üreten, kentin farklı kesimlerini ortak hedefler doğrultusunda bir araya getiren bir ekosistemdir.

Merkezinden çeperlerine tüm İstanbul'umuz, İstanbul Planlama Ajansı'nın çalışma sahasıdır.

Bünyesindeki tüm birimleriyle İPA, İstanbul için çalışan ve üreten, kentin farklı kesimlerini ortak hedefler doğrultusunda bir araya getiren bir ekosistemdir. "2050 Vizyonu"nun hayata geçmesini sağlarken, bugünün güncel sorunlarına çözüm üreten, yeni nesil bir kurumsallaşma örneğidir. 16 milyon İstanbullu ile kurduğumuz bu yapıları güçlendirerek çeşitlendirmeyi sürdüreceğiz.

Bununla birlikte, tarihinde ilk kez kurulan ve faaliyete geçen, **İstanbul Kent Konseyi**, yürüttüğümüz **Katılımcı Bütçe, Katılımcı Planlama** çalışmaları, **İstanbul Senin** ana teması altında gerçekleştirdiğimiz sayısız etkinlik ve onları destekleyen teknolojik uygulamalar; yurttaşların, sivil toplumun, üniversitelerin ve ilgili diğer kurum'ne kuruluşların etkin bir şekilde İstanbul'un yönetiminde söz sahibi olmasını sağladı.

Bu adımlarımız geleceğin İstanbul'unda artık tek bir şeyin değişmez olduğunu kesinleştirmiştir. Artık İstanbul'da her kim göreve gelirse gelsin, "Ben yaptım, oldu" diyemeyecektir.

Bu etkin katkının sağlanması merkezi yönetimin ve yerel yönetimlerin bütünü için olduğu gibi, İstanbul'u temsil eden yerel yönetimlerin yetkilerinin ve kaynaklarının anlamlı biçimde artırılmasıyla mümkündür.

İstanbul bir yandan 16 milyonu aşan nüfusu, ekonomik-sosyal ve siyasal değeri itibarıyla daha geniş yetkilere sahip ve daha etkin kaynaklar kullanan bir yasal mevzuatı hak etmekte; fakat bu alanda yaratılan boşluklar ve keyfi yetki gaspları nedeniyle önemli sorunlar yaşamaktadır. İstanbul'a dayatılan bu yetki ve kaynak zorluğunun bedelinin sadece İstanbul değil, tüm Türkiye ödemektedir.

Bu çerçevede merkezi ve yerel yönetim dengesini yeniden kuracak, yerelliği güçlendirecek bir reformu, yerel yönetimlerin de aktif katılımıyla sağlamak zorundayız. Bir kez daha altını çizmek isterim, yerel yönetimlerin ve birimlerin güçlenmesi merkezi yönetimin zayıflaması anlamına gelmez. Tam tersine bugünün krizlerle dolu dünyasında merkezi yönetim, yerel yönetimler güçlü olduğu ölçüde güçlü olacaktır.

İstanbul'u, Türkiye'nin diğer kentlerini ve dolayısıyla tüm Türkiye'yi yükseltecek, demokratikleştirecek, yerel yönetimlerle merkezi hükümet arasındaki birliğini verimli ve çözüm odaklı bir yere taşıyacak kapsamlı bir "Yerel Yönetim Reformu" zaman kaybedilmeden hayata geçirilmelidir. Reform paketinde öne çıkması gereken düzenleme alanlarını şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Yerel yönetimlerin gayrimenkul belediyeciliğinden uzaklaşarak, yerel kalkınma ve refah devleti işlevlerine odaklanmasına olanak verecek bir genel işlevlendirme ve modelin öne çıkartılması,
- Yerindenlik ilkesini gözeterek biçimde yerel kalkınma ve toplumsal refah işlevlerinin yerel yönetimlere devredilmesi; toplumsal refahın sağlanmasına yönelik yoksulluk, işsizlik, konut sorunu, göç vb. konularda çözüm odaklı programlara öncülük yapmalarına olanak sağlayacak düzenlemelerin yapılması,
- Bu işlevlendirmeleri anlamlı kılacak bir mali reformun gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin kaynak yaratmada merkezi yönetime bağımlılığının asgari düzeye indirilmesi ve keyfi değişikliklere izin vermeyecek ilkelere bağlanması,
- Mali reform çerçevesinde yerel yönetimlerin bazı vergileri doğrudan toplamalarına olanak verecek düzenlemelerin yapılması; kentsel işlevlerden yaratılan kaynakların vergilendirilmesi konusunda yeni bir düzenleme yapılması ve bu vergilerin doğrudan yerel yönetimler tarafından toplanması,
- Yerel yönetimlerin bölgesel ve küresel ölçeklerde kent diplomasisi-iş birliği ve ortak çalışmalar yürütebilmesine yönelik yetkilerinin genişletilmesi,

bu reformun ana başlıklarını oluşturacaktır.

İstanbul'un bu büyük coğrafyadaki temsili sadece bu kentin meselesi değildir; İstanbul güçlü temsil edildiği ve güçlü bir özne hâline geldiğinde kazanan sadece kentimiz değil, aynı zamanda Türkiye'miz olacaktır. Çünkü İstanbul, küresel bir kent olarak aynı zamanda Türkiye'yi ve 80 milyonu aşan tüm toplumu temsil ediyor. **İstanbul demek, Türkiye demektir!**

İstanbul gibi küreselleşmede küresel Güney Yarımküreyi temsil eden kentlerin ulus-ötesi ortamlarda temsili, bugün küresel düzlemde ortaya çıkan eşitsizliklerin tüm olumsuz sonuçlarının Güney'e vurmasının önlenmesi ve daha adil bir küresel sistem ve işleyişin tesisi açısından önemlidir.

İstanbul B40 Balkan Kentleri Ağı oluşumunda oynadığı öncü rolle bu alana verdiği önemi göstermiştir. Önümüzdeki günlerde İstanbul olarak, tanımladığımız beş ana meydan okuma alanında etkili biçimde gündeme gelecek bir **"Kent Diplomasisi Strateji Belgesi"**ni birlik olarak hazırlayıp uygulamaya geçireceğiz.

Geleceğin yenilikçi yerel yönetim anlayışı, küresel anlamda kent diplomasisinin önünü açan, bölgesel işbirliğini güçlendiren, yerelde de **"Demokratik Platformlar"** aracılığıyla kentteki karar alma mekanizmalarını genişleten bir yapıda olmalıdır.

Üç yıl içerisinde kurmuş olduğumuz sanayi, turizm, ulaşım, iklim, gençlik ve kültür alanlarındaki platformlar geleceğin yönetim anlayışının başlangıç nüvelerini oluşturmaktadır. Bu platformların hayatın tüm alanlarında kendisine yer bulması ve kurumsallaşması, aktif yurttaşlığın ve katılımcılığın gerçekleşmesinde en etkin araçlar olacaktır.

Bu demokratik platformlar aynı zamanda İstanbul ekonomisinin krizlere karşı dayanıklı ve toplumsal refahın adil paylaşımını gerçekleştirme yönünde karar üreten yapısal aktörleri olacaktır.

İstanbul ekonomisi demek, Türkiye ekonomisinin kalbi demektir. **İş gücü ve istihdamının %20'si, ekonomik üretimin %30'undan** fazlası, dış ticaretin ve tüm vergi gelirlerinin neredeyse yarısını İstanbul üretiyor.

İstanbul, sektörel olarak çeşitlilik arz eden üretim gücü, dinamik iş gücü potansiyeli, tarihsel birikimi ve coğrafi konumuyla pekişen lider vasıflarından ötürü geleceğin dünyasında söz sahibi olacak öncelikli kentlerin başındadır. Ancak İstanbul yıllardır süren yanlış ekonomi politikaları ve aynı zamanda iklim krizinin getirdiği tehditler; kronikleşen yoksulluk, gelir adaletsizliği ve işsizlik gibi ekonomik krizler karşısında ivedi çözümler beklemektedir.

Burada durumun vahametini paylaşmak adına küçük bir hatırlatma yapmak isterim.

Çok değil, daha iki yıl önce, 2020 yılının başında dolar kuru kaç liraydı hatırlayabiliyor musunuz? Söyleyeyim: 5 virgül 9 lira. Şimdi? 20 liraya dayandı. İnsan hayret içerisinde kalıyor, değil mi? Ekonomi nasıl bu kadar kötü yönetilebilir? Peki bunun İstanbul'a etkisi nedir? İstanbul'un 2020 yılındaki döviz kurlarına göre **230 milyar dolarlık gayri safi yurt içi hâsılası** vardı. Aradan geçen sürede üretim gücü artsa da, merkezi idarenin kötü ekonomi yönetimi, para politikaları ve israfa dayalı düzeni yüzünden **bu rakam 89 milyar dolara kadar** gerilemiştir.

Dolayısıyla İstanbul, ekonomik güç göstergeleri açısından dünya kentleri arasında irtifa kaybetmiştir. Tercih edilen para politikaları doğrultusunda enflasyonun patlamasıyla, bir avuç insanın zenginleşmesi uğruna tüm Türkiye'de ve tabii ki İstanbul'da halkımızın hayatı katlanılmaz pahalılıkla karşı karşıya kalmıştır.

Fakat şunu söylemeliyim ki, bu vahim tablo elbette İstanbul'da olduğu kadar Türkiye'de de çok yakın zamanda gerçekleşecek **köklü ve heyecan verici iktidar değişimi**yle hızla iyileştirilecektir.

İstanbul'da hedefimiz açık ve nettir. 2050 vizyonumuz ve Türkiye'de değişen iktidarın yürüteceği doğru ekonomi ve kalkınma politikaları çerçevesinde **İstanbul Metropolitan Bölgesi**, Doğu Marmara ve Batı Marmara'daki, özellikle Tekirdağ ve Kocaeli Alt Bölgeleri ile geliştireceği ekonomik ve mekânsal bütünsellik içerisinde **yaratacağı 600 milyar dolarlık millî hâsılayla dünyanın ilk 10 sıralaması içerisinde yerini alacaktır.**

İstanbul'u yenilikçi ve yaratıcı girişimler için çekim merkezi yaparken, toplumsal adaleti gözetecek adımlar atılacaktır.

İstanbul'u yenilikçi ve yaratıcı girişimler için çekim merkezi yaparken, toplumsal adaleti gözetecek adımlar atılacaktır. Üretim ağlarındaki bilgi, teknoloji ve yenilikçilik ağırlıklı dönüşüme işgücünün uyumunu sağlayarak bu alanlardaki istihdamı artıracak adımlara, emeğin yeniden üretimine yönelik uygun mekânsal, sosyal ve kültürel politikalar eşlik edecektir.

Yüksek genç nüfus, istihdam piyasası açısından demografik fırsat penceresi olarak tanımlanmakta ve kent ekonomilerinin büyümesi için önemli bir potansiyel barındırmaktadır. İstanbul, %71 oranındaki çalışma çağındaki nüfusuyla Avrupa Birliği ortalamasının üzerinde son derece önemli bir potansiyele sahiptir.

Bizler bu potansiyeli görüyor ve özellikle yeni ekonominin ihtiyaçları olan eğitim, bilgi ve teknolojiyle buluşturacak araçları üretiyoruz. Bu aşamada kısaca, bugün ve gelecekte gerçekleştireceğimiz ekonomi alanındaki yapısal strateji, müdahale araçları ve projelerimizden bahsetmek isterim:

İstanbul'da yaptığımız araştırmalar ve okumasını yaptığımız eğilimler bize şunu söylüyor: Girişimci ekosistemi, cazibe odağı olması, yatırımlara imkân veren yapısı ve yeniliğe açık yerel dinamikleri İstanbul'un güçlü potansiyelidir!

Bu bakışla, finansal öz-yeterlilik kapasitelerinin güçlendirilmesi, İstanbul'un öncelikleri doğrultusunda girişimcilerin desteklenmesi amacıyla 2030 yılına kadar İstanbul Girişim Fonu'nun katılımcı perspektifle oluşturulması sağlanacaktır.

Bizler, hep birlikte, 16 milyonun ortak çabasıyla İstanbul'u yenilikçi ve yaratıcı girişimler için cazibe merkezi yapacağız. Öncelikli olarak da genç ve kadın girişimcilerimizi destekleyeceğiz.

Bölgesel girişimcilik ekosistemlerinde bugün 18. sırada olan İstanbul'u, 2050 yılında ilk 3'e, küresel girişimcilik ekosistemleri içerisinde 66. olduğumuz konumu ise ilk 15'e taşıyacağız.

Dünyanın birçok kentinde işgücü piyasasında yaşanan gelişmeler, kriz ve şok etkilerine karşı kent ekonomilerinde kırılganlık yarattı. Geldiğimiz noktada İstanbul'un imalat sanayisinin sadece yüzde %11,7'si yüksek teknoloji kullanıyor. Bunu 2050 yılında % 35'in üzerine çıkarmak öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Aynı zamanda İstanbul ekonomisinin bilgi, teknoloji ve inovasyona dayalı; yeniliklere adaptasyonu yüksek; mevcut iş gücü içerisinde %4 olan kültürel ve yaratıcı istihdamın %10'un üzerinde olduğu bir istihdam yapısı hedeflenmektedir.

Kapsayıcı istihdamın sağlanması vatandaşlarımızın refahı için öncelikli hedeflerden birisidir. 2021 yılında İstanbul'da 100 binin üzerinde kadın iş bulma umidi olmaması nedeniyle iş gücüne katılamamış, her 4 gençten 1'inin işsiz olduğu bir duruma gelinmiştir. Bu yüzden İstanbul ekonomisinin potansiyelini kullanırken, yurttaşların da bu kazanımdan pay almasını sağlamamız gerekiyor. Bu doğrultuda 2050 yılına geldiğimizde **İstanbul'daki işsizlik oranını %5 ortalamasına çekmek ve kadınların iş gücüne katılım oranını %70'in üzerine çıkarmak** vazgeçilmez hedeflerimizdir. Zira iş gücüne katılım kadınların güçlenmesinde ve özgürleşmesinde yaşamsal rol oynarken, ekonomik ve toplumsal kalkınma için de elzemdir.

Bölgesel İstihdam Ofisleri ve Enstitü İstanbul gibi oluşturduğumuz öncü yapılar, ekonomik dönüşüm sürecinde, bugün olduğu gibi geleceğin de en önemli kriz alanlarından biri olması beklenen işsizliğe yönelik çözüm üretme aygıtları olacaktır. Geçen **3 yıl içinde Bölgesel İstihdam Ofisleri dolayısıyla 50 binden fazla kişiye istihdam sağlarken, Enstitü İstanbul'la 600 binden fazla kişiye eğitim verdik.** Bu eğitimleri sürdürerek, İstanbulluların yaşam boyu öğrenmeye katılım oranlarını, **tekli hanelerden %30'un üzerine çıkaracağız.**

Doğaya saygılı üretimin ve teknolojik dönüşümün gerçekleşmesi sürecinde iş gücünün bu dönüşüme adaptasyonu için **Adil Geçiş Merkezleri** oluşturulacaktır. İstanbul özelinde iklim krizinin ekonomide ve istihdam yapısında yaratacağı etki, toplumsal eşitsizlikler açısından değerlendirilmelidir.

Emisyon değerleri yüksek sektörlerin dönüşümünün, İstanbul'da bu sektörlerde çalışan yaklaşık **550.000 kişinin** istihdamını etkilemesi beklenmektedir. Yerelden merkeze tüm paydaşlarıyla bu sürecin izlenmesi, sosyal adalet çerçevesinde iş gücünün ekonomideki teknolojik ve yeşil dönüşüme uyumunu sağlayacaktır.

İstanbul'un yaratıcılık ve yenilikçilik ekosistemini, Ar-Ge ve yenilikçilik altyapısını güçlendireceğiz. Başta KOBİ'ler olmak üzere tüm firmaların teknolojik dönüşümünü destekleyeceğiz. İleri teknoloji ve bilgiye dayalı yeni yatırımlar için kolaylaştırıcı iş ortamını sağlayarak, **İstanbul'u bilgi, teknoloji ve inovasyon ağırlıklı olarak dönüştüreceğiz.**

Atatürk Havalimanı'ndan başlayarak Ayamama Vadisi boyunca, kurmuş olduğumuz **İBB Veri Laboratuvarı'nı** geliştirerek, Başakşehir'de öngörülen **Dünya Veri Merkezi'ne** kadar olan aksı **Dijital Dönüşüm ve Üretim Havzası** olarak planlayacağız.

Havalimanının varlığı yanında, uluslararası ticarete hizmet verecek fuar alanlarının varlığı; kentin merkezinde, entegre ulaşım bağlantılarına sahip, çevresinde gelişkin konaklama, ofis ve yönetim merkezi altyapısının bulunması ve teknolojik dönüşüme açık sanayi alanlarının varlığı bu bölge açısından çok önemli bir potansiyeldir.

Bu noktada **Tekno-Semt** projemiz de bu dönüşüm sürecinin yereldeki altyapısını sağlayacaktır. Böylelikle, İstanbul'un yaratıcılık ve yenilikçilik ekosistemini tüm sektörlerle buluşturacak, etkileşimi sağlayacak ara yüzleri sunacağız. **Tekno-Semt**'ler kentteki uzmanlaşma ve kümelenmelere yönelik olarak kurulacaktır. Tekno-Semtler, aynı zamanda liselere kadar uzanarak gençlerimizin teknolojiyle ve yazılım alanıyla erken yaşlarda buluşmasını sağlayacak ve gençlerin toplumsal yaşam içinde nitelikli bir gelişme sağlayabilmesinin mekanı haline gelecektir.

Bugün İstanbul'da her 3 yetişkinden yalnızca 1'i bilgi ve iletişim teknolojileri becerisine sahip. **Yaygınlaşan imkânlarla birlikte bu oranı 2050 yılında %90'ın üzerine çıkaracağız.** 2050 yılında İstanbul'da yaşayan her genç, çağın gerektirdiği bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif ve etkin bir şekilde kullanma yetisine sahip olacaktır.

İstanbul ve üniversiteleri dünyadaki öğrenci nüfusunu, dolayısıyla yaratıcı ve yenilikçi bilgi ve beceriyi çekebilecek muazzam bir potansiyel taşıyor.

Bu doğrultuda düşük teknoloji kullanan sektörlerle oluşturacağımız üretim iklimi arasındaki etkileşim güçlendirilecek. Kentte, iş gücünün yaşam alanlarına yakın olduğu, üretimle inovasyonu buluşturan Tekno-Semtler, aynı zamanda kentte yaşayan farklı kesimlerden insanlar arasında ekonomik ve kültürel açıdan geçişkenlik alanları olarak ön plana çıkacaktır. Dolayısıyla bu projemiz aynı zamanda **toplumsal adaleti sağlama** yolunda bir meydan okumadır.

İstanbul'daki 60 üniversitede 1,3 milyon üniversite öğrencisi eğitim alıyor ve 25 bin yüksek lisans ve doktora mezunuyla İstanbul'da genç ve nitelikli nüfus, kentin ekonomisinin büyümesi için kritik bir önem taşıyor.

Aynı zamanda İstanbul ve üniversiteleri dünyadaki öğrenci nüfusunu, dolayısıyla yaratıcı ve yenilikçi bilgi ve beceriyi çekebilecek muazzam bir potansiyel taşıyor.

Ancak kentimizde bulunan çok sayıda köklü üniversitenin anlamlı varlığını yeterince harekete geçirilmemiş bir potansiyel olarak görüyoruz. Potansiyelinin çok altında ve nitelik olarak dünyanın çok gerisindeyiz. Bunu hemen aşmamız gerekiyor.

Üniversite-İstanbul projesi, iki temel konuda mevcut üniversitelerimizin hem kendi aralarında hem de yerel yönetimlerle yakın iş birliği sağlaması konusunda bazı tematik alanlara işaret etmektedir:

Ancak kentimizde bulunan çok sayıda köklü üniversitenin anlamlı varlığını yeterince harekete geçirilmemiş bir potansiyel olarak görüyoruz. Potansiyelinin çok altında ve nitelik olarak dünyanın çok gerisindeyiz. Bunu hemen aşmamız gerekiyor.

Üniversite-İstanbul projesi, iki temel konuda mevcut üniversitelerimizin hem kendi aralarında hem de yerel yönetimlerle yakın işbirliği sağlaması konusunda bazı tematik alanlara işaret etmektedir:

- Birincisi İstanbul'un uluslararası eğitimin hedef kentlerinden biri olmasını sağlayacak bir modelin çok ortaklı biçimde geliştirilmesi,
- İkinci olarak ise üniversitelerle ilişkili Tekno Park ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin bütüncül bir politikayla birbirleriyle ilişkilmesi.

Üniversite-İstanbul projemizle, yerel yönetim ve üniversitelerin etkin bir şekilde iş birliğini sağlayarak; kentte üretilen bilgi, beceri ve araştırmaların yine İstanbul'un sorunlarının çözülmesi ve İstanbul'un geleceğe taşınması amacıyla doğru bir şekilde yönlendirilmesi gerçekleştirilecek.

İstanbul bulunduğu coğrafi konumu ve gelişmiş altyapısıyla **bölgenin lojistik üssü** olabilecek potansiyele sahiptir; bu potansiyel geleceğin ekonomisinde önemli bir rol üstlenecektir. Kocaeli, Tekirdağ, Bursa gibi yakın çevresinde yer alan Türkiye'nin önemli üretim alanları, limanları ve lojistik merkezleriyle birlikte İstanbul küresel, ulusal ve bölgesel bir odaktır.

İstanbul bulunduğu coğrafi konumu ve gelişmiş altyapısıyla bölgenin lojistik üssü olabilecek potansiyele sahiptir

Türkiye'nin dâhil olduğu Pan-Avrupa, Trans-Avrupa, Avrupa-Kafkasya-Asya-Ulaşım Koridoru gibi tüm uluslararası ulaşım koridorları Marmara bölgesinden ve İstanbul'dan geçmektedir. 2050 yılında da, gelişen teknolojiye adaptasyon ve akılcı altyapı yatırımlarıyla İstanbul, dünyada lojistik sektöründe öncü konumda olacaktır. Faaliyette olacak **3 havalimanı**, demiryollarıyla entegre hâle getirilmiş limanları, oluşturacağımız yeni **Lojistik Merkezler** ve kent içi **'Yük Merkezleri'** ile bütünleşik bir lojistik sistemi, küresel ve yerel ihtiyaçlar nezdinde kurgulanmış olacaktır.

Küresel kentlerin en önemli özelliklerinden biri mal akışlarıyla birlikte, insan akışları açısından da yüksek etkileşim ve bağlantıya sahip olmalarıdır. Uluslararası fuarlar küresel kentlerin bağlantı ve etkileşimini geleceğe taşımak konusunda hayati rol oynamaktadır. İstanbul, 2050 yılına doğru yol alırken bir **Küresel Buluşma ve Organizasyon Merkezi** hâline gelecektir. Kongre, fuar, zirve vb. organizasyonlarda 2030 yılında ilk 10'da, sonraki beş yıl içerisinde ilk 5'te yer alma hedefimizi ortaya koyuyoruz. Tabii ki bu hedef ancak kent diplomasisinin güçlendirilmesini sağlayacak bir siyasi liderlik ve gelişkin bir demokrasiyle mümkündür.

Turizm alanında ise İstanbul dünyanın ilk 3 kenti arasında kalıcı olarak yerini alacaktır. İstanbul, eşsiz doğal yapısı, bin yıllara dayanan tarihi ve kültürel birikimi, çeşitliliğiyle turizm alanında bir merkezdir. İstanbul'da bütünlüklü bir turizm politikası geliştirilmesi amacıyla kurduğumuz Turizm Platformu ile ciddi yol kat ettik. Gerçekleştireceğimiz **Yerel Yönetim Reformu** ile birlikte de İstanbul'da tarih, kültür, kongre, sağlık, doğa, eğitim, eğlence ve gastronomi gibi çeşitli turizm olanaklarını yerelden ve katılımcı bir biçimde yönlendireceğiz.

Tüm bunları desteklerken son 3 yılda **"Yeşil Çözüm"** olarak başlattığımız süreci ekonomideki yeşil dönüşüm politikalarıyla bütünleştireceğiz. İklim etkilerinin ve çevresel bozulmanın önüne geçmek adına organize sanayi bölgeleri, ticaret-sanayi karma alanları ve küçük sanayi siteleri gibi üretim alanlarında yenilenebilir enerji kullanımı, geçirimsiz yüzey, yutak niteliğindeki yeşil alan ve ileri biyolojik arıtma tesisi gibi çözümlerin uygulanmasını sağlayacağız.

Günümüzde doğal kaynakların tükenme hızı sürdürülemez bir noktaya ulaşmıştır. Dünyanın her yerinde ekosistemler ciddi bir tehdit altındadır. Bizler, bu doğrultuda 2050 yılına gelindiğinde İstanbul'un doğayla uyumlu yaşayan, dayanıklı, karbon ayak izi düşük, iklim adaletini şiar edinmiş bir kent olmasını hedefleyerek yol haritamızı çizmiş bulunuyoruz.

Bu hedefi gerçekleştirmek amacıyla, **"İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı"**-mızı sizlerle yakın zamanda paylaşmıştım. Hazırladığımız bu eylem planı çerçevesinde İstanbul'da öncelikle kentsel yayılmayı durdurarak, mevcut yapılı çevrenin depreme dayanıklı, enerji verimliliği yüksek, yatayda ve dikeyde doğayla bütünleşmiş biçimde **"Kompakt Kentsel Gelişim"**ini destekleyeceğiz.

Söz konusu hedeflere ulaşmak için, giderek artan ve yayılan kentleşmenin doğal alanlar üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, bunun yanı sıra kuzeyde mevcut olan yerleşimlerin çevresinde de tampon alanların belirlenmesi gerekmektedir.

İstanbul, 2050 yılına gelindiğinde, kentsel yayılmayı durduran **"Kuzey Yaşam Koridoru"** ve bugünden başlayarak etap etap İstanbul'a kazandırdığımız **"Yaşam Vadileri"** ile kıyı-vadi-orman alanlarının bütünleşmesini sağlarken, tüm İstanbulluları da doğal yaşamla buluşturacak bir kent kimliğine kavuşacaktır. **Sadece yaşam vadileriyle bile mevcut aktif yeşil alan oranında %100 artış sağlayacağız. Kişi başına düşen aktif yeşil alanı 15 metrekaresinin üstüne çıkaracağız.**

Kuzey Yaşam Koridoru çevresinde temiz üretim alanları, kırsal kalkınmaya katkıda bulunacak tüketici pazarları, yerel kalkınma birimleri ve inovasyon merkezlerini kurgulayarak, hedeflerimiz arasında yer alan yeşil dönüşüme hizmet edecek işlevlere yer verilecektir.

Bugünden başlattığımız **"Koru-İstanbul"** projesiyle İstanbul'un Kuzey Ormanları'nın, su havzalarının, kırsal yerleşmelerinin bulunduğu bölgelerin korunarak sürdürülebilir şekilde yaşatılması için çalışmalar yürütülmeye başlandı bile. Bu çalışmalar, etkin izleme ve geri besleme mekanizmalarının kurulmasıyla güçlendirilerek İstanbul'un 2050 vizyonunun yapı taşlarını oluşturacaktır.

Ekolojik nitelikli alanların ve canlı çeşitliliğinin korunması, ekolojik dengenin ve sürdürülebilirliğin sağlanması için şarttır. Şu an İstanbul'un %45'i orman alanıdır. Mutlak koruma hedefiyle **2050 yılına kadar orman alanlarımızdan hiç kayıp vermeyeceğiz.**

İstanbul'un en önemli değerlerinden biri olan, gelecekte yaşanacak iklim ve su krizinde hayati rol üstlenebilecek ve kente nefes aldıracak peyzaj alanları sunabilecek derelerin uzun erimli bir planlamayla doğal karakterinin korunarak kentsel yaşama kazandırılması sağlanacaktır. **İstanbul dereleriyle barışacak.**

Ayrıca güneş, rüzgâr, biyokütle gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının hem bireysel hem kent ölçeğindeki enerji üretiminde ve tüketiminde payının artırılarak sera gazı emisyonları azaltılacaktır. Buradan hareketle **2050 yılına kadar toplu taşıma filomuzu %100 çevre dostu araçlarla donatacağız** ve İstanbulluları çevre dostu araç kullanımına teşvik edeceğiz. Bunlar aynı zamanda, "İklim Değişikliği Eylem Planı"nda da ortaya koyduğumuz **net "0 emisyon"** hedefinin de önemli adımları olacak.

Mümkün olan en az atığın oluşması için kaynağında önleme, geri dönüşüm ve geri kazanım sistemleri kullanılarak atık yönetiminin etkin işletilmesi; en az miktarda atık oluşumunun sağlanması, oluşan atıkların çeşitli yöntemlerle geri dönüşümü gerçekleştirilecek. Son iki yıldır açtığımız **Atık ve Biyometanizasyon Tesisleri** ile bu konudaki çok önemli adımları attık.

Vatandaşlarımızı atık konusunda bilinçlendirecek ve kişi başına düşen atığı günlük 1 kilogramın altına indireceğiz. Biyolojik ve ileri biyolojik arıtma ile de **arıtılmış %40 atık su oranını yüzde 100'e çıkaracağız.**

Tüm bu çevresel politikalar ve iklim adaleti ilkesiyle birlikte iklim krizine dirençli kurumsal kapasiteyi artıracacağız. Bu ilkeler aynı zamanda toplumsal refah ve adaleti tesis etme yolunda da önceliğimiz olacak.

Sürdürülebilir ve adil bir kent yaratılması ve güçlü bir toplumsal yapının inşası için **eşitlik, özgürlük ve toplumsal çeşitlilik** anahtar kavramlardır. Kültürel çeşitlilik açısından zengin bir toplumsal yapıya sahip olan İstanbul'da, kültürel farklılıklarla bir arada yaşama ikliminin daha da güçlenmesi ve İstanbul'a aidiyet duygusunun yaygınlaştırılması için her türlü ayrımcılığın önlenmesi kilit bir rol oynamaktadır.

İstanbul'da yaşayan herkes için eşitlik ve adaletin sağlanması amacıyla toplumsal cinsiyet eşitliği ve kırılgan grupların gözetilmesi, gençlerin desteklenmesi, yaş alan nüfusun sağlıklı ve aktif bir yaşlanma odaklı korunması vazgeçilmez önceliklerimiz olacaktır. Bu aynı zamanda, yerel demokrasinin gelişimine katkıda bulunacak ve yurttaşların kentin geleceğine daha çok sahip çıkmasını sağlayacaktır.

İstanbul'da eğitim, sağlık, kültür, spor, yeşil alan gibi kentsel olanaklara erişimde bugün pek çok nedenle farklı toplumsal gruplar dezavantajlı durumdadır. 2050 yılının İstanbul'u, tüm yaşayanları için kentsel hizmet ve olanakların niteliksel ve mekânsal olarak adil bir biçimde sağlandığı bir kent olacak. Bugünden başlattığımız, üst ölçekli planlamalara dayalı gerçekleştirilen kamusal yatırımlar, hayal ettiğimiz İstanbul'a kavuşmamızı sağlayacak. Erken çocukluk eğitimi, çocukların yaratıcılıklarını artırmaları, sosyal ilişkiler kurmaları, çeşitli becerileri edinmelerinde önemli bir role sahiptir. Buna karşın bugün İstanbul'da okul öncesi eğitimde olan çocukların oranı sadece %40. **Bu durumun önemini görerek, bu oranı %100'e çıkarmak için çalışmalarımıza başladık.** 2050 yılının gençlerini bugünden yetiştirmek için 5 yıl içerisinde tamamlayacağımız **"150 Mahalleye 150 Kreş"** projesini, gelecek yıllar içerisinde de İstanbul'un tamamında yaygınlaştıracacağız. **2050 yılında "tüm çocukların kendi mahallelerinde okul öncesi eğitime katılabilmesi"** hedefimize ulaşacağız.

Bizim için çok özel bir proje olan ve gençlerimizin bilgiyle buluşabildiği, **"Yeni Nesil Kütüphaneler"**imizin sayısı önümüzdeki yıl 30'u bulacak. Buraları 2050 yolculuğunun sıra neferleri olarak görüyoruz. **İBB Teknoloji Atölyeleri'**nde eğitim alan çocuklar daha geçen hafta ilk projelerini bizlerle paylaştılar bile. Bu adımları **"Üniversite-İstanbul"** projemizle birlikte düşündüğümüzde, bugün sayısı 60'ı bulan üniversitelerimiz kentin ortak vizyonuna katkı sunacak, üretecek, İstanbul'u eğitim, bilim ve kültür açısından küresel bir çekim ve birlikte öğrenme alanına dönüştürecektir.

Günümüzde neredeyse her 3 kişiden 1'i sağlıklı ve yeterli gıdaya erişemiyor. Bu iç acıtan tabloyu ortadan kaldırarak, **2050 yılında herkesin sağlıklı ve yeterli gıdaya erişmesini sağlayacağız.** Bunun için, kentin gıda talebini yakın bölgelerden karşılayacak bölgesel bir gıda sisteminin planlı biçimde hayata geçirilmesi öncelikli hedeflerimizden birisidir. İstanbul'un mevcut tarım alanları korunacak ve tarım alanlarında üretim bugün yaptığımız gibi teşvik edilecektir.

İstanbul'daki ekilebilir tarım alanlarının 3'te 1'inde bugün ekim yapılamıyor; teşvikler sayesinde 2050 yılında tarım alanlarımızın %100'nün kullanılmasını ve tümünde verimin artırılmasını sağlayacağız.

Yerleşim alanlarında kentsel tarıma olanak sağlayacak **"Dikey Tarım"** ve **"Kent Bostanları"** gibi uygulamalar yaygınlaştıracacağız. 2050 yılındaki İstanbul, Trakya ve Güney Marmara ile birlikte **"Bölgesel Tarımsal Kalkınma Planı"** kapsamında iyi tarım uygulamalarının hayata geçtiği, insanların sağlıklı ve ucuz gıdaya erişebildiği bir kent olacak.

Üreticilerimizle kuracağımız **"Kent Gıda Konseyi"** İstanbul'un tarım ve gıda sistemine yönelik araştırma ve çalışmaları destekleyecek, kamuoyuna açık, ortak veri paylaşım mekanizmaları geliştirilecek, gıda güvenliğinin bütün aşamalarının izlenebileceği ve denetlenebileceği mekanizmaları oluşturacak.

Spor, "İstanbul 2050 Vizyonu"nun en önemli parçasıdır. Bugün İstanbul'da düzenli spor yapan nüfusun oranı %13, çünkü İstanbul'da kişi başına 1 metrekareden az spor alanı düşüyor. **Bu rakamı kişi başı 10 metrekarenin üzerine çıkararak**, İstanbul'daki her iki kişiden birinin düzenli spor yapmasına olanak sağlayacağız.

Günlük yaşamın tam içerisinde yer alacak, özellikle gençler için amatör ve profesyonel sporlar bir yaşam biçimi hâline gelecektir. İstanbul, altyapısı ve yetiştireceği sporcularla dünyada sporun başkentlerinden biri olacaktır. **İstanbul'da %6 olan lisanslı sporcu sayısını %25'e çıkarırken**, madalyalı sporcu sayısını artırmak için de planlamalarımıza başladık. Spor kültürünün yaygınlaştırılması için İstanbul olimpiyatların, uluslararası ve bölgesel müsabakaların merkezi hâline gelecektir. Bugün kararlı bir şekilde dillendirdiğimiz **2036 Olimpiyat Adaylığı** bu yolculukta önemli bir kilometre taşı olacaktır.

Bu adaylık iddiasını ortaya koyarken odaklandığımız **"Eko-Olimpiyat"** yaklaşımımız doğrultusunda geçmiş dönemlerde olimpiyatlara ev sahipliği yapmış kentlerde akılcı olmayan, israf ve ayrımcılıkla anılan ve kentte yeni eşitsizlik biçimleri yaratan uygulamaları da detaylı bir şekilde analiz ettik. Ve tüm bunları gözeterek, daha eşitlikçi, yenilikçi, yaşamı güzelleştiren biçimde, bugüne kadar tüm insanlığa ilham vermiş olan **olimpiyatların İstanbul'un ruhuna çok ama çok yakışacağını biliyoruz.**

Peki, 2050 yılının İstanbul'unda, ortaya koyduğumuz tüm bu yaklaşım nasıl bir kentleşme politikasına ihtiyaç duyuyor?

Bu strateji ve eylemler İstanbul'da nasıl bir mekânsal karşılık bulacak? İstanbul'un "Vizyon 2050 Belgesi"ni belki de dünyada yapılan diğer çalışmalardan ayıran ve onu daha gerçekçi kılan tarafı da mekânsal çözüm önerilerini ve projelerini bugünden ortaya koyma çabasıdır. İstanbul'un 2050 yılında konut, ulaşım, altyapı, kentsel alanların işlevi ve ne şekilde gelişeceği gibi temel politika alanlarına dair ortaya koymuş olduğu bakış açısıdır.

Bu noktada hepimiz açısından en öncelikli kriz alanından, barınma meselesinden söze başlamak doğru olacaktır.

İstanbul'un 2050 vizyonunun temel bileşeni herkes için sağlıklı, erişilebilir, nitelikli bir konut politikasını bugünden başlayarak ortaya koymak olmalıdır.

İstanbul'da artık insanlarımız kira maliyetlerini karşılayamaz hâle gelmiştir; artan inşaat maliyetleri yüzünden ihtiyaca yönelik konut üretilemez durumdadır. Kentsel dönüşüm, şayet bu hızla giderse İstanbul'un depreme dayanıklı hâle gelmesi için 100 yılı aşkın bir süreyi daha beklememiz gerekecek. Böyle bir süremizin olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Depremin İstanbul için birincil tehdit olduğu ortada. Tüm bunlar yaşanırken, gerçek ihtiyacı karşılamayacak nitelikte ve bölgelerde yeni yerler imara açılmaya devam ediyor. İstanbullular yaşayacak ev bulamazken, kullanılmayan, boş tutulan konut sayısı günden güne çoğalıyor.

Göreve geldiğimiz günden bu yana başlattığımız konut politikalarını farklı enstrümanların katılımıyla zenginleştirerek 2050 yılına doğru adım adım ilerlerken, depreme dayanıklı, herkes için yaşanabilir barınma alanları sunan, erişilebilir mekânları birlikte üreteceğiz.

Bu inşa sürecini kentin doğru ve ilkeli gelişimini teşvik eden bir mekânsal yaklaşımla ele alacak; enerji verimliliği ve doğal yaşamın korunmasını ön planda tutacağız. Yani başkaları gibi "Kanal İstanbul" diyerek, milyarlarca lirayı boşa harcayarak, tarım alanlarını, su havzalarını, orman alanlarını yok ederek, bir avuç insan için lüks konutlar inşa etmeyeceğiz.

Biz, halkımızın gerçek sorunlarını görüyoruz.

2050'ye doğru o gerçek sorunların çözümü için adaleti ve doğayı esas alarak yürüyoruz. Bu yürüyüşte yenilikçi araçları ve projeleri hızla hayata geçirmemiz gerekiyor. Yerel yönetimlerin başat rol üstleneceği, kamu kurumlarının koordinasyonu ve iş birliği içerisinde, kentte yaşayanların katılımına açık modelleri ve bunu destekleyen "İstanbul Yenileniyor" gibi projeleri bugünün imkânlarıyla nasıl gerçekleştirmeye başladıysak, yarının büyük olanaklarıyla daha fazlasını da başaracağız.

Bu aşamada, birkaç önemli projeden bahsetmek isterim.

Öncelikle **İstanbul Konut Ofisi**'nin kurumsal yapılandırmasını tamamlayarak hızla ilçeler bazında veriye dayalı, gerçek ihtiyaca yönelik bir konut politikasını hayata geçireceğiz. Yerel ve merkezi yönetim işbirliğinde örgütlenecek bu yapı semtte yaşayanların katılımına ve karar vericiliğine açık olacak, adil bir konut piyasasının geliştirilmesi için dengeleyici ve düzenleyici bir aktör rolü üstlenecek.

Sonrasındaysa **"Deprem Yenileme Fonu"** oluşturularak, Konut Ofisi ile ortaklaşa çalışacak şekilde riskli binaların bir an önce dönüşümünün sağlanacağı finansman olanakları geliştirilecek. Bu sayede yaklaşık 500 bin olan riskli bina sayısını **SIFIRA İNDİRECEĞİZ**. Bu fonla imar hareketlerinin değer artışı ve boş bırakılan konutların vergilendirilmesi güçlendirilecek, kullanımı şeffaf ve demokratik denetime tabi olacaktır

Bunun yanı sıra spekülatif ve niteliği düşük yapılarla oluşan fazlalık yüksek vergi oranlarına tabi tutulmasıyla oluşan kaynak, yerel yönetimlerin kentsel yenilemeyi sağlayabilmeleri için gerekli mali güce imkân verecektir. Kentte üretilen turizm, konaklama, yaratıcı sektör faaliyetlerinin bu fona katkısı sağlanarak, **yerelde döngüsel bir ekonomik kalkınma modeli** ortaya konacaktır.

"Kiralık Sosyal Konut" üretilmesiyle konuta erişim sorunu yaşayanlara yönelik yaşama elverişli ve uygun koşullarda konut sunumunun sağlanması öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Özellikle kent merkezlerinde yerel yönetim tarafından topluluk mülkiyetine dayalı, "kentsel iş gücü konutları" üretilerek, hem kent merkezinde çalışma alanlarına kolay erişilebilir bölgelerde iş gücünün barınma ihtiyacı karşılanacak, hem de bu bölgelerde fiyatların dengelemesinde kamu etkin bir rol üstlenecektir.

Toplam konut stoku içerisinde sosyal konut ve sosyal kiralık konut oranında % 25'i yakalamayı hedefliyoruz. Bu konutlarda modüler, yeşil, esnek kullanıma açık tasarımlarla gelecekteki iş ve çalışma ilişkilerine uyarlanabilir kullanımların önü açılacaktır.

Bugünden çalışmalarını başlattık. **"Yerel Yönetim Reformu"** ile birlikte Türkiye'de **"İmar ve Şehircilik Reformu"**nu hayata geçirerek, ortaya koyduğumuz vizyon ve planlama yaklaşımı doğrultusunda yasal mevzuatta köklü değişikliğe gideceğiz.

Ulaşım politikaları; çevresel duyarlılık ve karbon salımını düşürme hedefiyle, özel otomobille bireysel yolculuk talebini azaltmaya, toplu taşıma kullanımını teşvik etmeye, başta yürüme olmak üzere motorsuz ulaşım türlerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeye, dezavantajlı bireylerin ulaşım ihtiyaçlarının karşılanmasına odaklanacaktır.

İstanbul Konut Ofisi'nin kurumsal yapılandırmasını tamamlayarak hızla ilçeler bazında veriye dayalı, gerçek ihtiyaca yönelik bir konut politikasını hayata geçireceğiz.

Toplu taşıma sistemleri içinde en hızlı ve konforlu yolculuk imkânı sunan raylı sistemler, tüm toplu taşıma türleri içinde **%24,6'lık kullanım oranına** sahiptir. Raylı sistemler ağımızı 2050 yılında %50'ye çıkaracağız. Bu hedef doğrultusunda da, ekonomik krize ve her türlü engellemelere rağmen, dünyada 10 raylı sistem hatında eş zamanlı olarak çalışmalarını sürdüren tek şehir olmanın gururunu yaşıyoruz.

Bugün İstanbul'da raylı sistem duraklarına on dakikalık yürümeyle erişebilen nüfus oranı yaklaşık %30'lar seviyesindedir. 2029 yılı sonuna kadar yapılacak yatırımla bu oranın %40 seviyelerini aşacağı öngörülmektedir. 2029 sonrası için de raylı sisteme yönelik yeni yatırımlar planlanmakta, **İstanbul genelinde yaklaşık 800 kilometrelik raylı sistem ağı oluşturulmasını hedefledik.**

Bu sistem içerisinde özellikle **"Hız-Ray"** projemizin hayata geçmesiyle birlikte, İstanbul doğu-batı ekseninde hızlı ve konforlu bir ulaşım ağına kavuşacak. 12 ilçeyi içerecek biçimde ve 62 kilometrelik bir aksta hızlı, konforlu, güvenilir toplu taşıma sistemi geliştirilmiş olacak. Bu çerçevede E5-TEM otoyolu ortasından geçen ve sınırlı sayıda durağa sahip, diğer kent içi metro ağlarını da keserek toparlayıcı rol üstlenen **"Hız-Ray"** projesi; kent merkezinin yeniden organize edilmesi, merkezler kademelenmesinin sağlıklı bir biçimde oluşturulması ve kentin kuzeye doğru gelişmesinin engellenmesi bakımından da önemli bir potansiyel taşımaktadır.

Toplu taşıma hizmetinde etkinliği, güvenilirliği ve hızı artırmak ve insanların toplu taşıma kullanımlarını teşvik etmek amacıyla, farklı toplu taşıma güzergâhlarının kesiştiği önemli noktalarda **"Hareketlilik Merkezleri"** planlanacak.

Ulaşımında entegrasyonu sağlayacak hareketlilik merkezlerinde karma aktivite imkânları hayata geçirilecek, böylece ulaşımında aktarma yapılmasının ötesinde 7/24 yaşayan ve aktif kent hayatına destek sağlayan kamusal mekânlar oluşturulacak.

İstanbul'un 2050 ulaşım ağına yaya ve bisiklet altyapısı mevcut kamusal mekânlar birbirine bağlanacak, İstanbullulara yeni kamusal mekânlar sunulacak ve deniz ulaşımına entegre yaya-bisiklet rotalarıyla yolculuklar gündelik hayatın bir parçası hâline gelecek.

Altyapıya yatırım yeni dönemin kentsel krizleriyle başa çıkmada hayati rol üstlenecektir. Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımından enerji verimliliğine kadar **"Akıllı Şehircilik"** uygulamaları bugünden başlayarak öncelikli gündemlerimizi oluşturuyor.

Bu gündemler doğrultusunda yaptığımız ve yapacağımız yatırımlardan uzun uzadıya bahsetmeyeceğim. Ancak **"2050 Vizyonu"** çerçevesinde **"Dijital Kent Altyapı Yönetim Sistemi"** çalışmalarını bugünden başlattığımızı belirtmek isterim. Bu sistemle kentin altyapı ve üstyapısının tüm bileşenlerini ve verilerini görüntüleme ve izleme olanağı tanıyan dijital kent kavramıyla elde edilen veriler sanal bir ortamda, eşgüdüm ve bütünlük içinde takip edilecek ve kentte gerçekleştirilen tüm çalışmalar bu analizlerle yönlendirilecektir.

**Hız-Ray" projesi;
kent merkezinin
yeniden organize
edilmesi, merkezler
kademelenmesinin
sağlıklı bir biçimde
oluşturulması
bakımından önemli bir
potansiyel taşımaktadır.**

Tüm bunlarla birlikte, şunu çok iyi biliyoruz: **İstanbul'un geleceği, geçmişine sahip çıkmaktan geçmektedir!**

İstanbul'un geçmişinden birikerek günümüze gelen tarihi değerleri, herkesin bildiği üzere eşsiz ve biriciktir. **"İBB Miras"** ile tarihi, kültürel mirasımızı korumak, gelecek nesillere aktarmak ve yaşamın vazgeçilmez parçası kılmak konusundaki çalışmalarımızı, **bütüncül planlama ve koruma politikaları** çerçevesinde 2050 yılının bugünden biçimlenmesi yolundaki vazgeçilmez temel politikamız olarak görüyoruz.

Tek bir örnekle şunu söyleyebilirim: Çok değil, 2030 yılına varmadan, İstanbul'un gözbebeği **Süleymaniye**, etrafını saran bu virane hâlden kurtulup yaşamın tam içerisinde yer alacak, dünyanın tarihi ve kültürel mirasına yeniden armağan edilecektir.

Gelin şimdi, 2050 yılının İstanbul'unu zihinlerimizde birlikte canlandıralım.

2050 yılının İstanbul'u, **hayatın tüm çeşitliliğiyle canlı ve özgür olduğu, herkesin iyi bir yaşam sürdürdüğü bir dünya kentidir.** Vizyonumuzun çatısı budur.

İstanbul, hedeflediği bu iyi yaşamı sağlamak için planlı gelişmeli ve yaptığımız tüm projeksiyon ve değerlendirmeler ışığında **20 milyon eşik nüfusu aşmamalıdır.**

2050 yılında 20 milyon İstanbullu; birlikte üreten, birbirinden öğrenen, yaratıcı ve yenilikçi insanların merkezidir. Tüm dünyadan insanları kendisine çeken ve onlara ilham veren İstanbul, insanların içinde bulunmaktan heyecan duyduğu ve zenginleştiği bir kenttir. İstanbul insanların merak ettiği ve mutlaka deneyimlemeyi hayal ettiği kenttir.

İstanbul'da gençlerin sesine değer verilir ve saygı duyulur. Gençler geleceklelerini İstanbul'da kurmak için umutla hayata katılırlar.

2050 yılındaki İstanbul, yeşil ve yüksek teknolojili bir üretim merkezidir. Kentin güçlü yerel üreticileri, üretiminin yanı sıra araştırma-geliştirme ve tasarımın da parçasıdır. Tarım İstanbul'da kentsel hayatın ve kültürün bir önemli bir unsurudur.

2050'nin İstanbul'u, yaratıcı ve yenilikçi girişimciler için vazgeçilmez bir merkezdir. Bilgi paylaşımı, birlikte üretim imkânları ve altyapısı kentin her yerine yayılmıştır. İstanbul tüm dünyadan insanların birlikte üretim yapması için kolektif düşünmenin ve buluşmaların kentidir.

2050 İstanbul'unda eğitim, sağlık, kültür-sanat, barınma, sağlıklı gıda herkes içindir ve kalitelidir. Tüm İstanbullular kent yaşamının aktif parçasıdır; kentliler kendi değer ve kimliklerini koruyabilir, kaynaklardan adil pay alabilirler.

İstanbul, dünyada barışın ve hoşgörünün temsil edildiği kenttir. Bu kadim coğrafyanın lideri ve yol göstericisidir.

İstanbul'un sokakları, meydanları ve tüm kamusal alanları kültürle, sanatla, sporla renkli ve canlıdır; tüm İstanbullular bunun aktif parçasıdır ve her biri İstanbul'a izini bırakır. İstanbul'un meydanları ve sokakları herkes için tasarlanmıştır.

2050 yılında İstanbul planlı dönüşmüştür. Küresel bir ekonomik merkez olmaya devam ederken ve kent ekonomik gücünü artırırken, aynı zamanda insanlara huzurlu, paylaşımcı/dayanımcı bir yaşam çevresi sunmaktadır.

İstanbul'da yaşayanlar sokaklarında yürümenin, işe ya da okula giderken bisiklete binmenin, her yaşta spor yapmanın ve oyun oynamanın keyfini sürerler. Trafik İstanbullular için çile olmaktan çıkmıştır, ulaşım imkânları ileri seviyelere gelmiştir.

2050'nin İstanbul'u özgünlüklerini korumuştur, kendisine bırakılan emaneti yıllar geçse de korumayı bilmiştir. İstanbul'un Boğaz'ı, vapurları, Haliç'i, Adalar'ı, Galata-Beyoğlu bölgesi, Eyüpsultan'ı ve daha niceleriyle bütünleşmiş kültürel mirası İstanbul'un ve İstanbulluların kimliğinin parçasıdır.

2050'de İstanbul tüm bileşenleriyle doğa dostu bir metropoldür. Kentte bulunan tüm canlılar korunur. İstanbul'un doğası ve biyoçeşitliliği özgünlüğünün bir parçasıdır. Marmara Denizi ve dereleri canlanmış, Kuzey Ormanları İstanbul'u kanatları altına almıştır.

İklim krizine karşı tüm İstanbullular birlikte mücadele etmektedir; kentin ekonomisi, olanakları ve fiziksel çevresi adilane dönüştürülmüştür. Artık İstanbul kaynaklarını verimli kullanan, kirletmeyen, döngüsel bir kenttir.

İstanbullular zorluklar karşısında dayanışma içindedir; her zaman ortak hareket eder, sorunlara karşı yenilikçi çözümleri sürekli ve birlikte keşfederler. İstanbul, her düzeyde demokratik bir kent yaşamı ve özgür ifade alanı sağlar; İstanbullular güçlü sivil alanın en önemli unsurudur.

Dünyadaki kaynakların giderek tükendiği; iklim krizi, sosyal adaletsizlik, savaş ve yıkımlarla mücadele ettiğimiz bir çağda, tüm bu zorluklara ve olumsuzluklara karşı İstanbul'u hep birlikte daha adil, daha yeşil, daha yaratıcı, daha sürdürülebilir bir kent hâline getireceğimize yürekten inanıyorum. İstanbul tüm bu sorunlarla boğuşan dünyaya pek çok açıdan iyi örnek olacaktır.

2050 yılında İstanbullular mutlu ve gelecekte umutludur.

İstanbul eşitsizliğe karşı adaletin kentidir.

Çünkü İstanbul'un Gelecek İçin Bir Planı Var!
Çünkü İstanbul'un Bu Plana İnanan İnsanları Var!

Bugün sizlerle ana başlıklarını paylaştığım "Vizyon 2050 Belgesi", eğer bir arada olabilir ve bu ortak geleceğe sahip çıkabilirsek, İstanbul'dan Türkiye'ye ve tüm dünyaya seslenen, adil, eşit, özgür ve müreffeh bir yaşamın manifestosudur.

Bu yolculukta Cumhuriyeti'mizi demokrasi ve kalkınmayla ikinci yüzyıla taşıırken İstanbul'umuzun rolünü tanımlayan güçlü bir yol haritasıdır.

Gelin bu yolcu bugünden ve birlikte koşturmayı başlayalım.

Hayallerimizden ilham alarak İstanbul'un 2050 vizyonunu hep birlikte büyütelim.

"Vizyon 2050 Belgesi"nin ortaya çıkmasında emeği geçenlere, akademisyenlerimize, sivil toplum kuruluşu temsilcilerine, çeşitli alanlardaki fikir önderlerine, gençlere, kadınlara, İstanbul'umuzun tüm bileşenlerine yürekten teşekkür ediyorum!

İstanbul Planlama Ajansı'nın genç ve dinamik ekibine, gece gündüz bu uğurda emek veren yol arkadaşlarıma, bu Plan'ın uygulamalara dönüşmesi için göreve geldiğimiz günden itibaren çalışan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yöneticileri ve tüm çalışanlarına, emekçilerine yürekten teşekkür ediyorum!

"Vizyon 2050" bugünden itibaren 16 milyon İstanbullunun umududur, İstanbullularındır...

İstanbullular zorluklar karşısında dayanışma içindedir; her zaman ortak hareket eder, sorunlara karşı yenilikçi çözümleri sürekli ve birlikte keşfederler. İstanbul, her düzeyde demokratik bir kent yaşamı ve özgür ifade alanı sağlar; İstanbullular güçlü sivil alanın en önemli unsurudur.

Dünyadaki kaynakların giderek tükendiği; iklim krizi, sosyal adaletsizlik, savaş ve yıkımlarla mücadele ettiğimiz bir çağda, tüm bu zorluklara ve olumsuzluklara karşı İstanbul'u hep birlikte daha adil, daha yeşil, daha yaratıcı, daha sürdürülebilir bir kent hâline getireceğimize yürekten inanıyorum. İstanbul tüm bu sorunlarla boğuşan dünyaya pek çok açıdan iyi örnek olacaktır.

2050 yılında İstanbullular mutlu ve gelecekte umutludur.

İstanbul eşitsizliğe karşı adaletin kentidir.

Çünkü İstanbul'un Gelecek İçin Bir Planı Var!

Çünkü İstanbul'un Bu Plana İnanan İnsanları Var!

Bugün sizlerle ana başlıklarını paylaştığım "Vizyon 2050 Belgesi", eğer bir arada olabilir ve bu ortak geleceğe sahip çıkabilirsek, İstanbul'dan Türkiye'ye ve tüm dünyaya seslenen, adil, eşit, özgür ve müreffeh bir yaşamın manifestosudur.

Bu yolculukta Cumhuriyeti'mizi demokrasi ve kalkınmayla ikinci yüzyıla taşıırken İstanbul'umuzun rolünü tanımlayan güçlü bir yol haritasıdır.

Gelin bu yolu bugünden ve birlikte koşmaya başlayalım. Hayallerimizden ilham alarak İstanbul'un 2050 vizyonunu hep birlikte büyütelim.

"Vizyon 2050 Belgesi"nin ortaya çıkmasında emeği geçenlere, akademisyenlerimize, sivil toplum kuruluşu temsilcilerine, çeşitli alanlardaki fikir önderlerine, gençlere, kadınlara, İstanbul'umuzun tüm bileşenlerine yürekten teşekkür ediyorum!

İstanbul Planlama Ajansı'nın genç ve dinamik ekibine, gece gündüz bu uğurda emek veren yol arkadaşlarıma, bu Plan'ın uygulamalara dönüşmesi için göreve geldiğimiz günden itibaren çalışan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yöneticileri ve tüm çalışanlarına, emekçilerine yürekten teşekkür ediyorum!

"Vizyon 2050" bugünden itibaren 16 milyon İstanbullunun umududur, İstanbullularındır...

EKREM İMAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı

Vizyon 2050
bugünden itibaren 16 milyon İstanbullunun umududur,
İstanbullularındır...

İSTANBUL
VIZYON
20
50